IL-MALTI

QARI LI TOHROĠ *IL-GĦAQDA TAL-KITTIEBA TAL-MALTI*

IT-TIENI KTIEB TA' L-1931

POËTA TITWIELED, MA SSIRX

Erba' kelmiet liż-żgħażagħ li jixtiequ jkunu poëti.

Ma nafx ġralkomx bħali. Meta kont tfajjel ta' xi erbgħa jew ħames snin, kont, f'xi lejla sabiħa tas-sajf, inħares il-fuq lejn il-kwiekeb u narahom jilmaw u jlebilbu bħal djamanti jitħarrku; u ta' tfajjel li kont, għaddieli bosta drabi minn rasi li minn fuq il-bejt tad-dar tagħna kont nista' nilħakhom, narahom sewwa u, għandi mnejn, naqla' xi waħda wkoll. Iżda meta rnexxieli nitla', fuq il-bejt, rajt li dik tiegħi kienet ħolma, għaliex il-kwiekeb ma kenux hemmhekk, iżda fil-għoli iżjed, bosta u bosta iżjed.

Hekk, bejn wieħed u ieħor jiġri lil ħafna żgħażagħ, meta jaqraw xi kotba tal-poëżija. Tibda biex tħajjarhom it-tifsila tal-versi li m'humiex, bħal tal-proża, kollha daqs wieħed minn tarf sa tarf tal-paġna, imma aqsar u magħżulin aħjar minn xulxin; imbagħad, fil-qari, iħossu ftit jew wisq il-għadd tas-sillabi, il-waqgħet tal-leħen, u jisimgħu ġo l-versi bħal daqq moħbi li jissaħħaħ fit-tqabbil tal-kliem, xi drabi mbewwes u xi

drabi imqabbeż kif l-awtur ikun deherlu l-isbaħ u l-aħjar; u jispiċċaw biex fl-aħħar jaraw fil-ħsebijiet u fix-xbihiet li hemmhekk ġabar u żejjen il-poëta bħala dija li tiġbidhom, tisraqhom. U billi l-kliem tal-poëżija jafuh, u jidher hemmhekk imsawwar kif joħroġ minn fomm kullħadd, traku jaħsbu li jistgħu, bi ftit tal-ħsieb, tal-għaqal u tas-sabar, jaslu jagħmlu bħalha: u arahom f'xi lejla siekta, mitfugħin fuq mejda, igħoddu sillabi b'subgħajhom, itambru fuq wiċċ il-mejda bis-saba' tan-nofs ma' waqgħet il-leħen, u jaħlu sigħat u sigħat telgħin u nieżlin mat-taraġ tas-sillabi, tat-tqabbil u tal-versi biex jilħqu din l-imbierka ta' poëżija: xogħol mitluf, għaliex din tagħhom aktarx tkun ħolma bħal dik tal-kwiekeb.

U ngħid li tat-tieni hi ħolma agħar minn dik ta' l-ewwel; għaliex it-tfajjel li jitla' fuq il-bejt għall-kwiekeb, jintebaħ minnufih li ħolom; iżda ż-żagħżugħ li jixxabbat u jsil għall-poëżija, jekk ma għandux is-sejħa, ma jintebaħx malajr, u erħilu jfassal versi u strofi bla qies, zopop, imxattra, mifluġa, illi jbikku lil kull min jitħem kemm żmien, jaħasra, u kemm ħeġġa jkunu swew lil dak l-imsejken li waqa' taħt il-magħmul ta' din is-saħħara, qalila daqs kemm sabiħa.

Jinħtieġ li ż-żgħażagħ jifhmuha, li biex tkun poëta trid titwieled hekk, għax minn ma jitwieledx poeta, ma jsir qatt, anqas jekk igħaddi għomru kollu jdomm u jqabbel versi.